

Wiadomości Mazurskie

P I S M O C O D Z I E N N E

Nr. 142 (153)

Olsztyn, Wtorek 25 Czerwca 1946 r.

Rok II

Zaciemnianie opinii

Referendum czyli głosowanie ludowe zostało w Polsce po raz pierwszy zastosowane. Tym też należy tłumaczyć, że społeczeństwo nasze nie jest dostatecznie zorientowane w istocie tego ważnego aktu państwowego. Nie mamy doświadczenia tych narodów, jak np. szwajcarskiego, które oddawna wyrażały swoje opinie w najważniejszych sprawach państwowych właśnie przy pomocy referendum.

To niedostateczne jeszcze uświadomienie obywatelskie oraz brak doświadczenia społecznego wykorzystuje niesumienne wroga polskiej demokracji ludowej agitacja, usiłując wypaczyć w świadomości społeczeństwa istotny sens i znaczenie głosowania ludowego.

Dlatego też raz jeszcze musimy ustalić pewne fakty.

A więc — referendum ma na celu zasięgnięcie opinii całego narodu w pewnych zupełnie konkretnych zagadnieniach państwowych o wielkiej wadze.

Nadawanie głosowaniu ludowemu znaczenia jakiegoś powszechnego wotum zaufania czy też jego braku dla Rządu jest poprostu fałszowaniem opinii społeczeństwa w zupełnie konkretnie postawionych pytaniach. Zagadnienie stosunku społeczeństwa do rządu, jako zespołu kierowniczych w państwie jednostek, rozstrzygają jedynie wybory do ciał ustawodawczych. Za parę miesięcy właśnie w wyborach do Sejmu społeczeństwo będzie miało okazję rozstrzygnięcia, kogo życzy sobie widzieć u steru państwa.

Obecne referendum, zarządzane przez Krajową Radę Narodową, nie zaś przez Rząd — ma na celu stwierdzenie opinii społeczeństwa w trzech konkretnych zagadnieniach, mających doniosłe znaczenie dla przyszłości Polski i jej jutrzejszego charakteru.

Wyników referendum oczekuje nie tylko Krajowa Rada Narodowa, nasz tymczasowy parlament, jako wskaźnik istotnych dążeń narodu. Oczekuje ich ponadto opinia międzynarodowa, dopatrująca się w referendum pewnego rodzaju egzaminu naszej dojrzałości politycznej i poczucia jedności narodowej.

Taktyka PŚL, zalecająca członkom tego stronnictwa odpowiedź przeczącą na pierwsze pytanie, nie z powodów rzeczowych, lecz w celu wykorzystania referendum, jako doraźna manifestację polityczną — godzi w istotę i wartość głosowania ludowego, fałszując i zaciemniając opinię społeczną w prostej a zasadniczej sprawie jedno czy dwuzbiowego parlamentu.

Pamiętajmy: ustroj demokratyczny państwa opiera się na uświadomieniu politycznym jego obywateli. Kto usiłuje dla doraźnych partyjnych efektów zaciemnić i wypaczyć tę świadomość obywatelską — podważa samą zasadę ustroju demokratycznego, obniża wartość aktów państwo-

Opowiemy się za Polska lepszego jutra

Pracownicy państwowi Olsztyna wobec referendum

Wczoraj, o godz. 18 30, w sali Teatru im. St. Jaracza w Olsztynie — odbył się wiec pracowników państwowych, zwołany w związku z nadchodzącym Głosowaniem Ludowym.

Wiec zagał ob. Frolewicz, udzielając głosu dyr. dep. w Min. Z. Odz. ob. Dubielowi, który w doskonale sformułowanym, zwięzłym i przekonującym przemówieniu dał wyraz stanowisku, jakie zająć winni pracownicy państwowi wobec trzech pytań referendum.

Mówca podkreśla dziejowy moment w którym mamy rozstrzygnąć na wieki całe, jaką Polska ma być. Na trzy pytania głosowania ludowego mogą być tylko dwie odpowiedzi: albo „nie“, albo „tak“. Trzeciej,

pośredniej odpowiedzi nie ma tak, jak nie ma trzeciej drogi. Jest tylko droga Polski reakcyjnej, droga katastrofy wrześnieowej, i jest droga Polski jutrzejszej, droga, którą kroczy obóz demokracji polskiej.

— Inteligencja pracująca — konczy ob. Dubiel — jako żywa siła narodu, opowie się za Polską jutrzejszą, którą własnym wysiłkiem stworzymy wielką i wspaniałą.

Następnie przemawiał czł. ZZPR red. Gonerko z Warszawy, który przeprowadził gruntowną analizę trzech pytań głosowania ludowego.

Twierdzącej trzykrotnie odpowiedzi wymaga nie tylko interes Państwa i narodu, ale i interes świata pracy, interes pracowników państwowych.

Polska, która wylania się z wielkich przemian, dokonanych lub dokonywujących się, będzie Polską taką, o jakiej marzył chłop, robotnik i inteligent pracujący — Polską sprawiedliwą i szczęśliwą.

Po przemówieniach ob. Pławski odczytał rezolucję wiecu, którą zebrani jednomyślnie uchwalili. Rezolucja mówi m. in.:

„Pracownicy państwowi stoją w pierwszych szeregach budowniczych naszej demokratycznej państwowości i, w pełnym poczuciu patriotyzmu i odpowiedzialności za losy narodu ofiarnie oddając swój wkład pracy, przyczyniają się do odbudowy kraju“.

„Osiągnięcia naszego narodu są stałe i już widoczne — tworzą siłę państwa i podstawę dobrobytu obywatela. Poprawa losu tysięcy pracowników państwowych możliwa dzięki tym osiągnięciom jest jednym z kroków na tej drodze“.

„Świat pracy nie zrezygnuje nigdy z już dokonanych reform politycznych i gospodarczych i nie odda zdobyczy, jakie jej dały ustawy o reformie rolnej i unarodowieniu wielkiego przemysłu“.

„Dla tego też na wszystkie postawione nam pytania odpowiemy trzykrotnie TAK!“

Wiec zakończono odśpiewaniem „Roty“.

(G.)

Głosując trzykrotnie TAK zbudujesz jedność narodu polskiego

Bidault utworzył rząd

Socjalista Gouin i komunista Thorez — wicepremierami

Paryż 25.6 (SAP). W Paryżu ogłoszono skład nowego, utworzonego przez premiera Bidault, rządu francuskiego.

W nowym rządzie reprezentowane są trzy główne stronnictwa, a mianowicie: socjaliści, komuniści i postępowi katolicy. Gouin i Thorez zostali wicepremierami.

Najważniejszą zmianą w nowym rządzie jest utworzenie oddzielnego ministerstwa skarbu i ministerstwa gospodarki narodowej, na których czele stanęli postępowi katolicy.

Socjaliści uzależnili swój udział w nowym gabinecie od spełnienia następujących czterech warunków: 1) ratyfikacji układu pożyczkowego z Ameryką, 2) rozpisania nowych wyborów na dzień 15 listopada br., 3) szybkiego opracowania projektu nowej konstytucji, 4) podwyżki płac robotniczych bez naruszenia dotychczasowego poziomu cen.

Bidault będzie nie tylko premierem i ministrem spraw zagranicznych lecz

Wych, godzi w praworządność, spełnia oszustwo na woli narodu.

Pozytywna odpowiedź na wszystkie trzy konkretne pytania referendum jest zgodna z wolą znakomitej większości społeczeństwa. Społeczeństwo przeto nie dopuści do sfałszowania swojej woli i trzykrotnym „tak“ da wyraz swojej jedności narodowej, wykazując światu, wrogom i przyjacielom, naszą zwartość i jednomyślność.

Wl. M.

również ministrem informacji. Minister aprowizacji nie został jeszcze mianowany.

Rokowania o utworzenie nowego rządu w Czechosłowacji

Praga, 25.6 (PAP) Rokowania jakie prowadzi prezes partii komunistycznej Gottwald w sprawie utworzenia nowego rządu czechosło-

wackiego, dobiegają końca i prawdopodobnie wkrótce nowy gabinet przedstawi się prezydentowi państwa.

Według informacji prasy czeskiej narodowi socjaliści otrzymają resort ministerstwa oświaty, a socjal-demokraci ministerstwo komunikacji. Dotychczasowy minister aprowizacji Mayer objąć ma tę nowo utworzonego ministerstwa techniki. Natomiast resorty ministerstwa rolnictwa i aprowizacji objąć mają komuniści czescy względnie słowacy.

Układ gospodarczy polsko-angielski podpisany

London, 25.6 (obsł. wł.) W dniu wczorajszym został podpisany układ gospodarczy między Polską i Anglią. Układ przewiduje umorzenie długów wojennych w kwocie ponad 40 milionów funtów z tytułu kosztów utrzymania armii polskiej.

W sprawie zdeponowanego złota polskiego układ przewiduje wpłatę na rzecz Anglii 3 mil. funtów w zlocie, resztę zaś złota w sumie 7 milionów funtów ma być przekazane Polsce.

Chłopi głosują trzy razy „TAK”

Zjazd Stron Ludowego dokonał wyboru władz partyjnych

W ubiegłą niedzielę odbył się w Olsztynie pierwszy statutowy Zjazd wojewódzki delegatów organizacji terenowych Stronnictwa Ludowego. Przed otwarciem obrad w sali konferencyjnej W.R.N. zebrało się około 130 delegatów powiatowych i gminnych oddziałów Stronnictwa.

Otwierając obrady prezes S. L. ob. L. Dura w krótkim przemówieniu powitalnym podniósł znaczenie Zjazdu, który odbywa się w chwili osobliwej dla Polski, Stronnictwa i demokracji, w chwili wzmożonej działalności Stronnictwa w obliczu oczekujących nan nowych zadań.

Przypiętowa krew chłopów i robotników zwycięska walka o demokrację i ludowładztwo nie została jeszcze zakończona. Wchodzimy właśnie w drugą i decydującą jej fazę, która doprowadzi do ostatecznego zwycięstwa. Już obecnie chłopi i robotnicy rozumieją, że prawda jest wyłącznie chłopska i robotnicza. Nie potrzebujemy i nie chcemy żadnej opieki.

Chłop i robotnik będą wykucwać własną rację stanu i pracować wspólnie nad utrwaleniem ludowładztwa i demokracji, stojąc na stanowisku manifestu lipcowego, któremu zawdzięczamy zwycięstwo i rządy demokracji w Państwie. Od tych zdobyczy nie odstąpimy i wszelkie przeszkody zwalczać będziemy w jedności chłopów, robotników i pracującej inteligencji.

Wybór nowego Zarządu wojewódzkiego Stronnictwa musi przyczynić się do wzmocnienia naszej organizacji, która ma przed sobą ważne zadanie do spełnienia przed referendum ludowym, kiedy chłopi, robotnicy i inteligencja pracująca powiedzą obszarnikom i kapitalistom: »precz z Polski!«

Po przemówieniu ob. L. Dury mowy powitalne wygłosili przedstawiciele stronnictw: z ramienia PPS — ob. Cendrowski, PPR — ob. Kalinowski i SD — ob. Pławski. Imieniem Samop.

Kalendarzyk podatkowy

Do 7 lipca 1946 r.

płatny jest podatek od wynagrodzeń w kasie Urzędu Skarbowego, potrącony pracownikom za m. czerwiec 1946 r. Po tym terminie będą doliczane koszty za zwłokę oraz koszty egzekucyjne.

Do 15 lipca br.

płatne są miesięczne zaliczki podatku obrotowego i dochodowego od obrotu i dochodu za m. czerwiec 1946 r. w kasie Urzędu Skarbowego.

Po tym terminie Urząd Skarbowy z urzędu obliczy należny podatek oraz ściągnie w trybie egzekucyjnym doliczając koszty za zwłokę i koszty egzekucyjne.

Rafy i odroczone należności

płatne są w terminach przez Urząd Skarbowy wyznaczonych. Uchybienie terminu spowoduje egzekucje oraz cofnięcie pozostałych rat.

Wszystkie zaległe należności

nieobjęte ratami i nieodroczone, należy wpłacić zaraz, by uniknąć egzekucji i kosztów wdrożonej egzekucji.

995-3

Izba Skarbowa.

Chłopskiej Zjazd powitał ob. Sokółowski, imieniem Związku b. więźniów obozów hitlerowskich — ob. Rychlik. Teksty tych wypowiedzi, oraz przebieg dyskusji podamy w najbliższym numerze naszego pisma.

Ob. P. Bronikowski w dłuższym przemówieniu uzasadnia swój wniosek, stwierdzający pozytywny stosunek stronnictwa do trzech pytań, mającego się odbyć referendum.

Zgłoszony przez wnioskodawcę, a następnie przyjęty jednogłośnie wniosek ma brzmienie następujące:

»My, chłopi, członkowie SL, zebrani na pierwszym Statutowym Wojewódzkim Zjeździe w Olsztynie w dn. 23 czerwca 1946 r. uchwalamy w całej rozciągłości popierać słuszną politykę Rządu Jedności Narodowej, a w zbliżającym się głosowaniu ludowym dać trzykrotnie potwierdzającą odpowiedź na pytania w sprawach, które są wyrazem zdobyczy polskiego chłopa i gwarantują mu na sprawiedliwych podstawach oparty współudział w kierownictwie losami Polski Ludowej.

My chłopi, jako rzecznicy radykalnego ruchu ludowego nie boimy się głębokich reform społecznych, które dały nam wolność, ziemię i władzę.

Uważamy, iż senat, jako narzędzie wsteczności w Polsce, jest zbędny.

Dlatego chłopi na pierwsze pytanie głosują: tak!

Zdobytej dla chłopów ziemi i zdobytych dla robotników fabryk nie oddamy. Dlatego na drugie pytanie głosujemy: tak!

Granice Polski na Odrze, Nisie i Bałtyku, okupione szczerze krwią chłopa i robotnika, dają gwarancję bezpieczeństwa i samodzielności gospodarczej Polski Ludowej. Dlatego na trzecie pytanie odpowiemy: tak!

Niech żyje Polska Ludowa!
Niech żyje Rząd Jedności Narodowej!

Po wyczerpaniu pierwszych punktów porządku dziennego Zjazd dokonał wyborów nowego Zarządu wojewódzkiego Stronnictwa, Komisji Rewizyjnej i Sądu Partyjnego.

Do Zarządu weszli ob. ob.: Dura Lucjan — jako prezes i ośmiu członków: K. Wojewoda, Korolewicz-Wilamowski, Murawa, Szczypa, M. Staron, Hołodziejczyk, Wilczyński i Barski. W charakterze zastępców wybrani zostali: W. Jopek, Czyżewski, Tomczyk i Bronikowski.

Do Komisji Rewizyjnej: J. Binzer, W. Szczepkowski i E. Leyding.

Do Sądu partyjnego: mgr. J. Trzópek, St. Zeńczykowski, W. Jopek, B. Korolewicz, J. Burski, M. Staron i J. Tomczyk. (El)

Nad trumna wielkiego Polaka

Pogrzeb Macieja Rataja w Palmirach

W niedzielę, na polanie palmirskiej pod Warszawą odbył się uroczysty pogrzeb męczennika o wolność Polski, syna chłopskiego, wielkiego patrioty i demokracji, Marszałka Sejmu Polskiego, Macieja Rataja, zamordowanego przez siepaczy hitlerowskich.

W uroczystościach pogrzebowych wzięli udział Prezydent KRN ob. Bolesław Bierut, wiceprezydent KRN-u prof. Grabski, wicepremier Stanisław Mikołajczyk, ministrowie: Kaczorowski, Kiernik, Stańczyk, Wycech, gen. dyw. Spychalski, liczni przedstawiciele władz państwowych, samorządowych oraz organizacji politycznych.

Po żałobnej mszy św. zabrał głos Prezydent Bolesław Bierut, mówiąc m. inn.:

»Bywają słowa pogrzebowe ciężkie jak kamień mogilny, słowa żalu, którymi żegna się ludzi nieprzeciętnych, co odeszli, gdy nie było nadziei na realizację ich myśli najwznioślejszych. Nie takimi słowami żegnamy dzisiaj Macieja Rataja. Żegnamy Go wyrazami wdzięczności za to, że żył tak, jak żył, żegnamy Go dumnie, że to, co było najlepsze w Jego pięknym życiu, to, o czym On marzył, nam dane było wcielić w rzeczywistość.

Chcemy kontynuować i kontynuujemy to, co w Jego życiu było najlepsze, najcenniejsze. Chcemy wyciągać wnioski zarówno z Jego osiągnięć, jak i z Jego niepowodzeń, gdyż był to człowiek, który żył, działał, walczył i zginął dla Polski. Dlatego dzisiaj czci Go cała demokratyczna Polska, a najpiękniejszym wyrazem tej czci jest to, że kraj nasz realizuje najlepsze hasła, którym wierny był Maciej Rataj«.

Po przemówieniu Prezydent udekorował trumnę śp. Macieja Rataja

najwyższym odznaczeniem — Krzyżem Grunwaldu I klasy.

Następnie w imieniu Rządu wygłosił przemówienie min. Kaczorowski, dekorując trumnę Medalem Zwycięstwa i Wolności. Przemawiali również w imieniu Wojska Polskiego gen. Spychalski, w imieniu PSL wicepremier Mikołajczyk, w imieniu SL ob. Baranowski, min. Kiernik, min. Wycech, w imieniu ZMW «Wici» ob. Dusza.

Nad otwartą mogiłą po odmówieniu krótkich modłów żałobnych kompania honorowa Wojska Polskiego oddała trzykrotną salwę. Przy dźwiękach marsza żałobnego wpuszczono trumnę do grobu. Na świeżej mogile złożono wieniec: od prezydenta KRN-u, Rządu, organizacji politycznych, społecznych i tp.

Uroczystość zakończyła się chóralnym odśpiewaniem: «Boże coś Polskę» i «Roty». (PAP)

Benesz o Niemcach

Prezydent Benesz oświadczył że najpóźniej do dnia 1 grudnia b. r. Czechosłowacja oczyszczona zostanie ze wszystkich Niemców (PAP).

Trzy razy „Tak” zdemobilizowanych

W dniu 23 bm. zebrał się w Warszawie zdemobilizowani żołnierze Wojska Polskiego w liczbie około 1000, aby zająć postawę wobec aktualnych zagadnień Państwa Polskiego, a w szczególności Głosowania Ludowego oraz omówić problemy zdemobilizowanych, którzy przechodzą do życia cywilnego.

Po przemówieniach zebrani jednogłośnie uchwalili rezolucję, w której czytamy m. in.:

Przegląd prasy

Trzy polskie „tak”

Dzień Głosowania Ludowego posiada doniosłe znaczenie nie tylko dla nas ale i dla całego świata. Na podstawie wyników referendum świat wysnuje wnioski, które nie mogą być dla nas obojętne — pisze „Życie Warszawy”:

„Odpowiedź »TAK« na pierwsze pytanie będzie dla innych narodów dowodem tego, że naród polski odrzuca u siebie przeżyta formę dwuizbowego parlamentu dlatego, że jest ona dla niego zbędna, że zaufanie, jakie naród pokładać będzie w swych nowo-obranych posłach, w ich zdolnościach do wyrażenia woli narodu i jego dążeń, jest dostatecznie umotywowane i że naród polski nie uważa Senatu za bezapelacyjną skarbnicę mądrości, która już przez sam fakt swego istnienia ma się przyczynić do bardziej korzystnego rozważania spraw, podlegających kompetencji parlamentu.

Twierdząca odpowiedź na drugie pytanie jawnie pokaże światu, że naród polski wkroczył na drogę, która utrwali w jego kraju ustrój, zapewniający masom pracującym uwolnienie się od wiekowego panowania przysłówiowych obszarników, że Polska przestaje być raz na zawsze jakimś feudalnym krajem panów i łatwym żerowiskiem dla własnych i obcych potentatów finansowych.

Wreszcie pytanie trzecie. Jak przyjętym będzie przez świat trzecie polskie «Tak»? Narody, które doznały na sobie w ciągu ub. kilkudziesięciu lat parokrotnej agresji wojującego germanizmu, które wiedzą jak groźne mogą być Niemcy, a zwłaszcza rezerwat ich niewygasającej drapieżności — Prusy, i jakie następstwa może dać pozostawienie w rękach niemieckich potężnych warsztatów potencjału zbrojeniowego: Dolny Śląsk, Ruhra, Saara, te choćby nawet nie znały naszych odwiecznych praw do starej ziemi nadodrzańskiej i na Nisie, nie mogą inaczej rozumieć tej odpowiedzi, jak tylko w tym sensie, że Polska musi i chce uczynić wszystko, by się przed przyszłą agresją niemiecką zabezpieczyć raz na zawsze, że musi te ziemie objąć w ponowne władanie, jeżeli zaleczone mają być ciężkie rany zadane jej przez wojnę, że musi mieć tyle brzegu morskiego, wiele go wymagać będzie jej odbudowany przemysł i na nowych podstawach ugruntowana gospodarka narodowa.

Tak więc trzy polskie »TAK«, ujawnione z wielką siłą wobec całego świata w dniu 30-ym czerwca mogą służyć w nim jedynie uczucie szacunku dla narodu polskiego, dla jego niezłomnej woli podzwignięcia swego, tak srodze dotkniętego kraju z ruin i stworzenia dlań warunków pomyślnego rozwoju i bezpieczeństwa“.

Sprawa istnienia Klubu Towarzyskiego

W dniu 10 lipca br. o godz. 17-tej w pierwszym, a o godz. 17,30 w drugim terminie odbędzie się w sali Tow. Muzycznego przy ul. Nowowiejskiego 10 Walne Zebranie członków Klubu Towarzyskiego z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie. 2) Wybór prezydium. 3) Odczytanie protokołu z poprzedniego walnego zebrania. 4) Sprawozdanie Zarządu. 5) Dyskusja nad sprawozdaniem. 6) Sprawozdanie Kom. Rew. 7) Udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi. 8) Sprawa dalszego istnienia Klubu. 9) Wybór nowych władz. ewentualnie Komisji Likwidacyjnej. 10) Wolne wnioski.

Tymczasowy Zarząd Klubu Towarzyskiego uprzejmie zaprasza wszystkich członków o wzięcie jak najliczniejszego udziału w zebraniu.

Urząd Zatrudnienia

Wobec licznych zapytań naszych Czytelników podajemy do wiadomości, że zgłaszanie wolnych miejsc pracy, jak i rejestrację niezatrudnionych przyjmuje i przeprowadza Urząd Zatrudnienia w Olsztynie ul. Stalina 21.

Poranek szkolny w Teatrze

W ubiegłą niedzielę w sali Teatru im. St. Jaracza odbył się poranek ogólnoszkolny, reprezentujący dorobek artystyczny szkół olsztyńskich.

Sprawozdanie z poranku podamy w jednym z najbliższych numerów.

Dzisiaj wieczorem

Teatr im. St. Jaracza

O godz. 19.30 »Dama Kameliowa«

Kino „Polonia”

„Najazd“

Kino „Mazur”

„Jeden z naszych samolotów zaginał“.

Podreczniki dla młodzieży

Publiczna Szkoła Powszechna Nr 1 w Luczanach otrzymała 37 używanych podręczników od młodzieży Gimnazjum Państw. i Liceum im. d-ra Sikorskiego w Wołominie.

Olbrzymi plan rozbudowy spółdzielni w wojew. olsztyńskim będzie realizowany w najbliższym czasie

W Warszawie pod przewodnictwem dyrektora Departamentu Aproprowiacji Min. Ziem Odzyskanych, ob. J. Pietkiewicza, odbyła się konferencja, poświęcona sprawie uspołdzielczenia wszystkich ziem, jakie weszły w skład Państwa Polskiego na podstawie porozumienia, zawartego w Poczdamie.

Ziemie te podzielone zostały między województwa Białostockie, Pomorskie, Gdanskie, Śląskie (Katowickie), Olsztyńskie, Poznańskie, Szczecińskie i Wrocławskie.

Z ramienia naszego województwa w konferencji tej wzięli udział ob. Br. Cmela, nac. Wydz. Aprop. i ob. L. Przybylski, kierownik oddz. handl. tegoż wydziału. Spółdzielczość naszego okręgu reprezentowali poseł ob. Korolewicz-Wilamowski, dyrektor «Społem», oraz ob. Pietrzak-Pawłowski—z ramienia Związku Rewizyjnego Spółdzielni R. P.

Narady te zbiegły się z doniosłym dla życia gospodarczego Państwa faktem skasowania świadczeń rzeczowych. Zarządzenie to będzie wymagało przebudowy naszego aparatu aprowizacyjnego na aparat handlowy i znacznej rozbudowy spółdzielczości, która zgodnie z opracowanymi i zatwierdzonymi przez władze centralne planami ma dotrzeć do gmin i wsi.

Ogółem na Ziemiach Odzyskanych jest obecnie czynnych 1065 spółdzielni (nie licząc oszczędnościowo-pożyczkowych), z czego na wojew. olsztyńskie przypada 154 (patrz Nr 131 „Wiad. Maz.“).

Poza tym istnieje 27 spółdzielni zgłoszonych, a nie zarejestrowanych dotąd przez władze sądowe, czyli razem 181 spółdzielni różnego typu.

Według planu ma powstać na terenie naszego województwa szereg nowych spółdzielni, a to w miarę napływu przesiedleńców i repatriantów, mianowicie: 43 spółdzielnie spożywców, 34 — roln.-handlowe, 18 — księgarsko-papierniczych, 1 wydawnicza i 1680 powszechno-handlowych — gminnych i wiejskich.

Do końca b. r. przewiduje się zorganizowanie 350 spółdzielni powszechnych i gminnych, 20 rolniczo-handlowych, 80 przemysłowo-rolnych, 30 księgarsko-papierniczych, 50 mleczarskich i 20 pracy. Razem 550 spółdzielni.

W ośrodkach miejskich i fabrycznych przewiduje się 1sklep spożywczy na 250 rodzin (1000 mieszk.), 1 sklep

włókienniczy, żelazny, mydlarski i t.p. na 5000 mieszkańców i 1 skład opału na 10 tys. mieszkańców.

Na terenie wsi przewiduje się 1 sklep spożywczy na 1000 mieszkańców, 1 sklep specjalny i 1 skład opału na gminę zbiorową. Spółdzielnie roln.-handlowe powstaną w miastach powiatowych z zasięgiem działania na 3—5 gmin.

Spółdzielnie księgarsko-papiernicze powstaną w ośrodkach miejskich. Na terenie wsi ten dział włączony będzie do sklepów spółdzielni gminnych. Zakłady mleczarskie prowadzone przez „Społem“ w liczbie 117 będą z czasem usamodzielnione.

W związku z powyższymi planami Związek Gospodarczy „Społem“ wszczął starania o przydzielenie mu narazie 280 samochodów ciężarowych, z dostaw UNRRA, nieodzownie potrzebnych dla sprawnego funkcjonowania rozszerzonej sieci.

Łączne zapotrzebowanie na kredyty w związku z postanowioną i już po

części realizowaną rozbudową spółdzielni w naszym województwie obliczono na około 1 miliard zł. Z tej sumy na zasilenie kredytami już istniejących spółdzielni przypada 456 280.000 zł., dla spółdzielni już zorganizowanych, ale nieczynnych — 127 580.000 zł. i dla spółdzielni projektowanych do 31 marca 1947 r. — 416.140.000 zł.

Miarą rozwoju ruchu spółdzielczego w wojew. olsztyńskim są cyfry porównawcze obrotów. I tak w ciągu roku 1945 obroty naszych spółdzielni wyniosły 28.820.000 zł., a za I kwartał r. b. wynoszą 34.225.000 zł.

Przedmiotem obrad konferencji były również spółdzielnie parcelacyjno-osadnicze, przemysłowo-rolne, pracy i mieszkaniowo-administracyjne. Ten ostatni rodzaj spółdzielni pomysłany został, jako bodziec do pokierowania inicjatywy i kapitałów prywatnych na tory budownictwa mieszkaniowego. (E1)

Nowe przydziały aprowizacyjne dla wojew. olsztyńskiego

Wojew. Wydział Aproprowiacji i Handlu uzyskał ostatnio u władz centralnych zwolnienie 1.000 ton kukurydzy, z czego 300 ton sprowadzono już na miejsce.

Ministerstwo Ziem Odzyskanych zgodziło się również na rozdział mię-

dy ludnością kilka tysięcy ton kartofli, niewykorzystanych przez akcję siewną wskutek opóźnienia transportów. W ten sam sposób Ministerstwo przekazało Wydziałowi Aproprowiacji wszystkie ilości niewysianego jęczmienia i owsa, co nie da się narazie ująć w dokładne cyfry, nie mniej jednak stanowi poważną ilość. Zapewniono ponadto dostawę z zewnątrz znacznych ilości pszenicy, z czego na lipiec przypadnie około 1.500 ton.

Zwiększone przydziały kartkowe na maj i czerwiec służyć mogą już za dowód stałego polepszania się warunków aprowizacyjnych w naszym województwie. (1)

Ze Związku Inwalidów

Zarząd Powiatowego Koła Zw. Inwalidów RP komunikuje, że w związku z przydziałem odzieży UNRRA odbędzie się w dn. 28 bm. o godz. 17 w lokalu PPS zebranie informacyjne. Równocześnie zarząd prosi o nadsyłanie wniosków w sprawie odzieży z podaniem stanu rodzinnego.

W związku z okresem letnim należy nadsyłać podania dla dzieci od 7 do 14 lat (z poświadczeniem lekarskim badania oczu, skóry i płuc) na pobyt w górach, którego koszt wynosi 2.400 zł. Niezamożni będą zwolnieni od opłat.

Członkowie Związku proszeni są również o uzupełnienie danych rejestracyjnych do kartoteki.

Dobry Polak glosuje trzy razy „TAK”

potencjał przemysłowy i gospodarczy Polski.

Uwagę zwraca liczna grupa chłopów przy stoisku Gimnazjum Męskiego. Zainteresowanie budzi tu dział sportu i wychowania fizycznego: piłki, oszczepy, rękawice bokserskie świadczą, że szkoła nie zapomina o tężyznie fizycznej młodzieży.

Podkreślić należy, iż gimnazjum dla dorosłych oraz Liceum Pedagogiczne, mimo wytężonej i ciężkiej pracy swych uczniów, zaprezentowały się godnie szeregiem tablic i map, wykonanych starannie i wzorowo.

Jesteśmy przed stoiskiem szkół powszechnych. Zadziwiają zwiędzające pomysłowe zabawki i rysunki o niewątpliwym zacięciu artystycznym. Ilość eksponatów mówi, że nasi naj-

młodzi nie próżnowali.

Na wyróżnienie zasługują rysunki Międzyszkolnego Zespołu Artystycznego swym rozmachem, żywością barw i postaci.

Prace Gimnazjum i Liceum Komunikacyjnego oraz Szkoły Handlowej przykuwają uwagę starannym wykonaniem, wyczelowaniem wprost detali, jeżeli chodzi o rysunki techniczne.

Całość wystawy przedstawia się imponująco.

Mamy nadzieję, że nikt z mieszkańców Olsztyna nie przejdzie obojętnie obok murów szkolnych Gimnazjum Męskiego, gdzie skupia się cenny i obfity plon wytężonej pracy i zbiorowego wysiłku szkoły polskiej. Gem.

PLON ROCZNEJ PRACY

OTWARCIE WYSTAWY MIĘDZYSZKOLNEJ W OLSZTYNIE

W salach Gimnazjum Męskiego przy ul. Mickiewicza, w obecności przedstawicieli władz i wojska nastąpiło w niedzielę uroczyste otwarcie wystawy dorobku rocznej pracy uczniów szkół miasta Olsztyna.

Wystawę otworzył kurator Okr. Szk. Mazurskiego ob. Szulczyński, który w krótkim przemówieniu przedstawił licznie zebranym gościom, jakie trudności musiała pokonać szkoła polska w odbudowie polskości na Warmii i Mazurach.

Po symbolicznym przecięciu wstęgi tłumy zwiedzających wypełniły sale. Od razu rzucił się nam w oczy

szeroki zakres wystawionych prac: od zabawek do rysunków technicznych.

Zatrzymujemy się przy stoisku przedszkola. Ze zdumieniem oglądamy model wnętrza pokoju, urządzonego ze smakiem i wygodą (cztery klubowce!). Tuż obok wabią nas eksponaty Gimnazjum Krawieckiego, które, chociaż pracuje dopiero od marca, wykazało już pełną inicjatywę, czego dowodem są wzorowo wykonane ubranka i sukienki dziecinne.

Obszerny dorobek przedstawia dział Gimnazjum Zenskiego. Obok szarych zeszytów widzimy tablice graficzne, przedstawiające obecny

Dobre wyniki lekkoatletów na zawodach Gdansk-Olsztyn

Międzymiastowy mecz lekkoatletyczny Gdansk — Olsztyn zakończył się zwycięstwem lekkoatletów Gdansk 85:54. Rewanż naszym zawodnikom się nie udał, lecz przebieg meczu i uzyskane wyniki świadczą, że dysponujemy obiecującym narybkiem i, że w sporcie polskim nie pozostaniemy na szarym koncu.

Pierwszy dzień meczu przy niesprzyjających warunkach atmosferycznych zgromadził nieliczną grupę widzów, przy czym szwankowała poważnie organizacja zawodów. Mimo to uzyskano szereg dobrych wyników, co napawa nas uzasadnionym optymizmem i wiarą w odrodzenie lekkoatletyki polskiej.

Przede wszystkim podkreślić należy wynik Lomowskiego (G) w pchnięciu kulą 14.01 i skok wżwyz Dąbrowskiego (G) 1.75. Obaj gdanszczanie wysuwają się na czoło zawodników polskich, zdobywając ostrogi reprezentacyjne.

Wyniki techniczne pierwszego dnia meczu (sobota) były następujące: bieg 100 m. wygrał Ladnowski (O) 11,9 przed Sitarzem (G) 12 i Białowąsem (O) W skoku o tyczce bezkonkurencyjny był Leitgeber (G) osiągając 3.29. Drugie miejsce zajął również reprezentant Gdansk Frost 3.24. Szczerbicki (O) skoczył 2.94, Dziezkowski 2.62. Lomowski (G) w dysku osiągnął 37.15 przed Leitgeberem 34.17. Obaj zawodnicy Olsztyna Wysokinski i Ladnowski zajęli ostatnie miejsca wynikami 24.38 i 24.30. Trójstronnie wygrał wszechstronny Białowąs (O), bijąc rekord okręgu, 12.07. Młody Rutkowski (O) był czwarty z wynikiem 11.20. W biegu na 800 m. Wenta (G) był nie do pokonania. Czas zwycięzcy 2:10,8. Drugi również gdanszczanin Olszewski 2:14,6, trzeci Zadrożny (O) 2:16,3 i Boltacz (O) czwarty z czasem 2:16,5.

W drugim dniu zawodów dopisała pogoda, a z nią i publiczność. Pod sprężystym kierownictwem kpt. Giedgowda organizacja nabrała innego oblicza.

W biegu na 3 km. olsztyniacy nie odegrali żadnej roli. Wygrał Kfielas (G) 9:42,2 przed swym kolegą Anzlikiem, Zadrożnym 10:07,9 i Boltaczem 10:28,2. W skoku wżwyz piękny wynik uzyskał Dąbrowski (G) 1.75, Szczerbicki (O) skoczył 1.60, Frost (G) 1.57 Dziezkowski (O) 1.42. Skok w dal przyniósł zwycięstwo Sitarzowi (G) 5.90. Drugi był Szczerbicki (O) dzięki ostatniemu skokowi 5.74. Białowąs zajął ostatnie miejsce wynikiem 5.69. W kuli bezkonkurencyjny był Lomowski (G) 14.01. Białowąs (O) nie dał się wyprzedzić pozostałym, osiągając 12.38. Leitgeber miał 12.09, Wysokinski (O) zaledwie 10.48. Dramatyczny epilog miała sztafeta 4x100, w której zwycięska czwórka Olsztyna

została zdyskwalifikowana wskutek zmiany toru. Czas Olsztyna był b. dobry 48,2. W zespole biegli: Bryłka, Mikołajczak, Ladnowski i Białowąs. Rzut oszczepem był domeną Białowąsa, o klasę przewyższającego partnerów. Wynik 49.30 jest nowym rekordem okręgu. Szczerbicki (O) był drugi z wynikiem 41.05.

W sztafecie olimpijskiej Olsztyn nie brał udziału. Biegły trzy drużyny gdanskie. Czas pierwszej 3:47,3.

Noc Świętojańska nad jeziorem Krzywym w Olsztynie

Jednym z najpiękniejszych starsłowiańskich zwyczajów, jaki dochował się do naszych czasów jest »Sobótka«, inaczej zwana noc »Kupały«. W noc tę nad brzegiem rzek i jezior i na polankach leśnych rozpalano olbrzymie ogniska, wokół których odprawiano modły pogańskie i harce. Była to noc pełna wróżb i zabiegów miłosnych, noc czaru i poezji.

Na tle tych pięknych uroczystości i wierzeń powstawały legendy, baśnie, które przeszły do naszej literatury i snują czar nocy świętojańskiej w pieśniach, tancach i opowiadaniach ludowych. Tradycje nocy świętojańskiej silne były w Polsce przez cały ciąg jej dziejów. Podczas krwawej okupacji oczywiście nie paliliśmy ognia świętojańskich.

Dziś w wolnej znów Polsce odżyły w całej swej krasie i chwale odwieczne tradycje »Kupały«. Od Karpat po Bałtyk w wigilię św. Jana jarzą się wianki na wodach i płoną ogniska.

Olsztyn, prastare miasto polskie, tradycyjną »Sobótkę« obchodził uroczystie. Tłumy ludzi zaległy brzegi jeziora Krzywego. Dziewczeta starsze i młodsze trzymały w dłoniach wianki, które miały im wywróżyć wybrańca serca na szerokiej wodzie jeziora.

O zmroku, na skoczni zapłonął »znicz«, pojawiły się na wodzie różnobarwnie jarzące się wianki, umajone łodzi, a z przystani Ligi Morskiej

Czytelnicy pisza

Przepadło nam obuwie UNRRA

Robotnicy odcinka drogowego PKP w Niedzicy (Nibork) do dn. 1 kwietnia otrzymywali karty żywnościowe w Zarządzie Miejskim. Począwszy od kwietnia otrzymujemy karty wprost z kolei.

Zmianie systemu przydziału kart zawdzięczamy, że nie otrzymaliśmy obuwia UNRRA, ponieważ Zarząd Miejski wydawał je na karty kwietniowe, których my już nie mieliśmy, natomiast na kolei wydawano obuwie na karty marcowe, których my, ro-

botnicy odcinka drogowego, oczywiście nie mieliśmy.

Zapytuję, czy możliwe jest, żeby robotnik poniósł dotkliwą dla siebie stratę z powodu zmiany systemu przydzielania kart i kto zajmie się wyrównaniem naszej straty?

I zapytuję ponadto, dlaczego robotnicy, ciężko dźwigający szynę i podkłady nie otrzymują dodatkowych kart »C«, które otrzymują natomiast ich nadzorcy?

Robotnik z Niedzicy
(Nazwisko znane Redakcji).

Odpowiedzi Redakcji

J. J. w Jezioranach. Niestety wierszy nie drukujemy — przede wszystkim z braku miejsca. Jeśli chodzi o »Mazurski las« — czuje się w nim szczerść uczucia, ale forma pozostawia wiele do życzenia. Radzimy więcej obcować z dobrą poezją.

B. J. w Moragu. Artykuł za długi, pozostawiam zagadnienie nazbyt krótko. Zasada jednak myśl słuszna, jeśli potraktować ją, jako pewnego rodzaju ostrzeżenie społeczeństwa przed bezkrytycznym stosunkiem do regionalizmu. W tym sensie zresztą poruszaliśmy już to zagadnienie w jednym z artykułów wstępnych.

F. Rosochacki, Luczany. Uwagi Pana są zupełnie słuszne. Postaramy się na przyszłość unikać podobnych przeoczeń. Bezpośrednim ich powodem zresztą jest brak systematyczności w pracy naszych korespondentów terenowych.

ZARZĄD

Olsztynskiego Klubu Motocyklowego

zawiadamia, że lokal klubu mieszczący się przy ul. Jakuba 12 czynny jest we wtorki i piątki od g. 18-ej do 20-j. Członkowie klubu proszeni są o załatwienie wszelkich formalności do dn. 1 lipca br. (991-2)

AROMATY OWOCOWE

do lemoniad, lodow, sokow i t.p.

poleca

Fabryka aromatów owocowych

pod zarządkiem P. Z. Ch.

(990-4)

Lodz, Środmiejska 22, tel. 200-32

Ogłoszenie

Oddział Lotnictwa Cywilnego w Olsztynie ul. Pieniężnego 20, przyjmuje zapisy na drugi kurs szybowcowy, który rozpocznie się z dniem 1 lipca rb. w Szkole Szybowcowej w Zadzorku. (983-5)

OGŁOSZENIA

DRÓBNE

ROMA — poleca: biawat, galanterię. Ceny niskie. Krzywa 23 obok kina »Mazur« 974-1

UCZNIĄ przyjmie Młyn »Radomka« poczta Grunwald. 981-1

UNIEWAZNIAM zagubioną kartę rejestracyjną wydaną przez RKU Szczytno na nazwisko Szewczak Stefan urodzony 31.1.1926 r. 992-1

ZNALEZIONO w Olsztynie w dniu 22-go czerwca legitymację nr. 91, wydaną przez Dyr. Przedsiębiorstw Miejskich w Olsztynie oraz zaświadczenie nr. 53 wydane przez Okręgowy Urząd Samochodowy w Olsztynie, dnia 17-go czerwca br., na nazwisko Kosinowski Bolesław urodzony 25. III. 1919 r. w Pludach. 998

UNIEWAZNIAM zagubione dokumenty na nazwisko Radomski Ignacy zam. we wsi Różana pow. Kętrzyn: dokumenty na konie, protokół na gospodarke, papiery soltysa, legitymacja Samopomocy Chłopskiej, kwity ze »Społem«. 997

POSZUKUJEMY wykwalifikowaną kucharkę do prowadzenia kuchni w stołówce Z.E.O.M.-u. Zgłoszenia do Dyrekcji Z.E.O.M.-u Wydział Gospodarczy. 1002-2

UNIEWAZNIAM zagubioną koncesję na sprzedaż wódki wydaną przez Urząd Skarbowy Rastembork dla Spółdzielni Spożywców »Nadzieja« w Barcianach na nazwisko Harasimowicz Michał. 994-2

POKOJU lub dokwaterunku poszukuje bezdzietne sędziostwo Sąd Okręgowy Bułhak. 990-1

UNIEWAZNIAM zagubione zaświadczenie obywatelstwa polskiego wydane przez Starostwo Powiatowe w Olsztynie na nazwisko Gros Marta. 999

Redakcja i Administracja: Olsztyn, ul. św. Barbary 1. Telefon Nr. 81-90 Nadesłanych rękopisów Redakcja nie zwraca. Redaktor Naczelny: Wł. Mroczkowski
Redakcja przyjmuje w godz. 11 — 13. Administracja czynna w godz. 10 — 14. Konto Nr. 40 w Oddz. Banku »Społem« w Olsztynie.

CENY OGŁOSZENI: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz (najmniej 50 zł.), przy poszukiwaniu rodzin i pracy po 3 zł. za wyraz (najmniej 30 zł.). Ogłoszenia urzędowe przetargi i nekrologi: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 10 zł. Ogłoszenia reklamowe w miejscu, przeznaczonym na ogłoszenia: 1 mm. wysokości przy szerokości 1 szpalty — po 15 zł. Te same ogłoszenia w tekście redakcyjnym — po 25 zł. Przy wielokrotnych ogłoszeniach — rabat. Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Ogłoszenia przyjmuje Administracja oraz upoważnione osoby.

PRENUMERATA MIESIĘCZNA: 50 zł., kwartalna — 140 zł., roczna — 550 zł. Prenumeratowcy otrzymują pismo pocztą lub odbierają w ustalonych punktach kolportażu Z przyszł. technicznych w posiadaniu pismo nazwie nie wychodzi